

pl. No. 10. Tel. Havonta 600. Földre: Havonta félévre 12, egész évek díjazás KELET az erdőség egyetlen. Cikkeink utánnomását csak a rás megjelölésével engedjük meg.

KELET

MAKINAPILAP

Bérmentlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc. Búcesteri szerkesztő: Hátszegi Ernő, Strada Cobălcescu 52. Szombat, 1936. július 4. 5696. ÉV. TAMUSZ 14. XIX. EVF. 155. SZAM

aliskó maradna, pénzügyi tőrcák a nek kezében ma-

irforrás arról szól, Stefanescu Amza tá- ló kormányról be-

mindig sokat irnak beszédének a kül- ga van. A francia faniunak a francia- ett kategórikus hit-

ouvelle hangsulyo- te sulyos szavát a nozgalom ellen". A ayilatkozatát közli, a nemzeti paraszt- lescu külpolitikája okrata franciabarát

ánypárt hivatalosa, ist tesz a nemzeti k, hogy a külföldön elügyeit. A liberális gearu párizsi tevés- a, hogy míg a nem- sok németbarátság- t külföldi sajtónyit- ki az ország bel-

erint Mihalache ma- ol fontos tanácsko- ből vezetőivel. Ezek fontos kérdés tisz-

er tegnap éjszaka áratlan érkezését új ekkel hozzák össze- zben hangsulyozzák, d és nyugalom fog

Halászhajót a hadihajók

északi partokon a k három japán ha- ialatt azok halász- ák, hogy a japán intézni a szovjet- ni fogja a halász-

Kongresszus ágaihoz I

zus tartományi köz- hivatalosan is közli- tásokkal, hogy dr- ai zsidó kongresszus zett cluj látogatása n tervbe vett tarto- asztást szenvedett. rint július 21-én ér- hen Wise és 22-én g Cluj városát. A en értesíteni fogja dr Wise érkezéséről. zez bizottságokat, gival folytatassák a t, illetőleg a vá- zetését a zsidó tő- t július 10-ig fel- hogy idejében meg- usválasztások, ame- között kerül sor. Központi Bizottság.

Eni rendelet lenőrzésére ólag

belügyminisztérium endőri hatóságokhoz atva arra, hogy mi- gvezés az idegenel- azok ideiglenes iga- k a revíziós bizott- asítottakat haladé- azoknak, akik itt- ptak, szabályos ut- niök. Az elutasított- ak be. A fellebbezés t még 40 napig ma- letén. Ezt a termi- a addig nem törté- A fellebbezéseket a felügyelőségekhez

CLUJ NYOMASA

A semlegesek

A semleges államok nevében Muench dán delegátus a Népszövetség tegnapi közgyűlésén fulmináns beszédben követelte a népszövetségi alapolkmány megerősítését és olykénti megváltoztatását, hogy a jövőben lehetlenné váljék minden olyan támadás, amely más országok függetlenségét és területi integritását veszélyeztetné. Ugyanezek a semleges államok követelték legerélyesebben az Abesszinia feletti olasz impérium elismerésének megtagadását. A semleges államok erőlyes állásfoglalása s e semleges államok között főleg az északi kisállamoké, különösképpen érthető.

Ezek az államok a mai európai krízisben boldog szigetekként terülnek el, amelyeket legkevésbé kezdett ki a krízis vihara s amelyekben a demokrácia és a parlamentarizmus épületét nem tudta ekezdni a nyomor és hiszékenység által felduzzasztott demagógia és diktatórikus mozgalmak hulláma.

A semleges államok tehát tudják, hogy mit jelent számukra a béke s viszont azt is tudják, hogy a legközelebbi világnáboruban ők is aligha kerülhetik el a fegyveres beavatkozás borzalmat.

Hiszén csak nemrégiben leplezték le a német nagyvezérkar legújabb háborus terveit, amelyek a Franciaország elleni támadást Svájc, Hollandián és részben Dánián keresztül akarják megvalósítani.

A semleges államoknak tehát minden okuk megvan arra, hogy minél előbb — mielőtt késő volna — olyan népszövetségi alapolkmány jöjjön létre, amely lehetlenné teszi, hogy imperialista nagyhatalmak vagy ami még ennél is rosszabb: imperializmusra töre nagyhatalmak a kisállamok legázolásán keresztül valósíthassák meg sötét terveiket. A semleges államok ezzel a követelésükkel két-ségkívül komoly támaszai lettek a Népszövetség intézményének. Egy imperialista hatalom támadása esetén katonailag is olyan számbajövő erőt képviselhetnek, amely eredményesen használható majd fel egy esetleges német támadás kivédésére.

A semleges államok eddig is a legszámottevőbb gátjai voltak a diktatúrás kísérleteknek s bizonyítékai annak az igazságnak, hogy a demokrácia nem gátja a nemzeti fel- emelkedéseknek, hanem ellenkezőleg: egyetlen biztosítéka és lehetősége.

Ha nem így volna, ugy a legfajtisztában árja északi országok volnának azok, melyek a fajvédelmet és diktatúrát követelnék, nem pedig a békét és a demokrácia megvédését, ugy belpolitikai, mint nemzetközi viszony- latban.

A genfi revolúcióellenés

Az a revolúcióellenés, mely a Népszövetség közgyűlésén dörölyt el, az a golyó, mely a világ hatalmasainak szemláltára és hallatára furdótt egy ember szívébe, az a hang, mely utolsó kiáltása volt a kioltott életnek — megállította a szóradatot a népek tanácsá- ban.

Egy pillanatra megállította minden szív verését ebben a hatalmas gyűlekezetben, ahol nem a szív, hanem a hideg ész és önző érdek a legnagyobb ur és tulharsogott minden szót és minden beszédet, amit a világ sorsáról mondtak azok, akik ezért a sorsért felelősek.

Stefan Lux kioltotta életét csak azért, hogy ezzel felhívja a világ figyelmét a németországi zsidók helyzetére.

Megrázóbb, rettenetesebb figyelmeztetést aligha produkált ez a viharzó évszázad, amelyben élünk.

Ez a második halálos revolúcióellenés már, amely figyelmeztetni akar. Ez a második ember, aki úgy érzi, hogy csak így, az élet feláldozásával lehet már csak figyelmeztetni az emberek szenvedésére.

Frankfurter is ezért vett revolvért kezébe. Ő is figyelmeztetni akart, véres figyelmeztetéssel és kioltotta egy másik ember életét és feláldozta a magyát.

De mennyivel nemesebb, mennyivel felsége- sebb az a gszus, amellyel Stefan Lux, ez a bécsi származású zsidó fiu döbentette meg a világot.

Ősszel gyökeresen átszervezi a kormányt Tatarescu

BUCURESTI, július 3. A Dimineata írja, hogy a kormány esetleges átszervezé- sére csak ősszel kerülhet sor. Abban az esetben, ha a kormány biztos lesz affelől, hogy megmarad uralmon, az átszervezés igen széles keretek között fog mozogni. Már most arról beszélnek, hogy a munka- és egészségügyi minisztériumot kettéoszt- ják, hogy Manolescu Strunga ismét tárcát kap, hogy Iucat és Cancicovot miniszteri rangra emelik, hogy helyet kapnak a kabinetben Costel Tatareamu, Alimanisteanu, Tiberiu Mosoiu és Alexandrihi. Tatarescu esetében átadná a hadfelszerelési tár- cát és csak a miniszterelnökség ügyét látá el.

Álhírek egy bécsi puccsról

BUCURESTI, július 3. Ma a román fő- városban olyan hírek terjedtek el, hogy Bécsben igen sulyos események történtek volna. A Rador távirati iroda kérdést inté- zett az osztrák hivatalos távirati irodájá- hoz, amelytől azt a választ kapta, hogy a híreknek semmi alapjuk sincsen és Bécs- ben a helyzet teljesen normális.

Mihalache állítólag szembefordult Maniu akciójával

Costachescu azt kívánta a párielnöktől, hogy a párt politikája mentes legyen olyan ellenszenvtől, ami hosszú ellenzéki sorsra kárhoztatná. Mihalache az onosította magát Costachescu álláspontjával

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Né- hány napja Bucurestiben tartózkodik Costachescu, volt közköztudásúgyi miniszter, a nemzeti parasztpárt moldovai tartományi ta- gozatának elnöke. Costachescu tudvalevőleg a párt jobboldali szárnyát képviseli és már több ízben nyilvánította kifogásait azzal a politikai taktikával szemben, amelyet Maniu képvisel a nemzeti parasztpártban. Ezekkel a differenciákkal hozzák összefüggésbe Costachescu bucaresti politikai tevékenységét. A volt közköztudásúgyi miniszter tegnap Potarca, volt igazságügyminiszterrel folyta- tott hosszú tanácskozást, míg ma Mihalache- val találkozott és négy óra hosszat tárgyalt a nemzeti parasztpárt elnökével.

A lap ugyanakkor rámutat arra, hogy Mihalache magáévá tette Costachescu állás- pontját, amelyről több ízben kijelentette már, hogy az egyetlen lehetséges taktika, amelyet a nemzeti parasztpárt folytathat.

Ezekben a tárgyalásokban és az azoknak eredményeként kialakult elvi azonosságban első reakcióját látják a Vintul de Josen meg- hirdetett maniuista politikai akciónak.

Tegnap délelben egyébként Mihalache, Costachescu, Raducanu, Virgil Potarca és más nemzeti parasztpárti vezetőemberek közös ebéden vettek részt a Continental étte- remben.

Sulyos zsidóellenes zavargások voltak Tuniszban

Párizs, július 3. Soussa, tuniszi város- ban tegnap éjszaka sulyos özecsapásra került sor a muzulmán és zsidó lakosság között. A zavargások okairól nem számol be a távirati jelentés. Az uccai harcok so- rán három ember sulyosan megsebesült, közülük egy angol katona is. A muzulmánok séztüdták a sossai zsidónegyed egy részét. Az angol csapatoknak végül siker- rült helyreállítaniok a rendet.

Egyedül a saját életét állította oda szörnyű felkiáltójelnek a világ lelkiismerete elő. Nem tapadt kezéhez más embernek vére és lelke- hez gyilkosság büne.

Ennek a zsidó fiúnak némes hőstette meg kell hogy rendítsen minden emberi szívet és fel kell hogy rázza ennek az emberiségnek szunnyadó lelkiismeretét. Stefan Lux — ainek nevét talán sohasem fogja elfelejteni a zsidó nép — azonban té- vedett.

Az örök tömeg és az örök egyéniség

Írta: Salamon László

A gondolat, mely évszázadokon, sőt évezre- deken keresztül arisztokratikus egyvelők, elvonult lelkék elefáncsonttornyában húzódt meg, hogy ott az elvont igazság, vagy való- ságos igazságok világát kutassa fel: nap- jainkban kiszabadult légmentesen elzárt falai közül és a tömeg „közkincsévé” vált.

Ha a nagy gondolatok hatását vizsgáljuk, amelyet a különböző rendi és rangu plebsre gyakoroltak, igen szomorú látvány tárul szem- eink elé. Első pillanatra meg lehet állapíta- nunk, hogy a tömegek, melyekért ezek a gondolatok születtek, abban a pillanatban, amidőn elfogadták, vagy elfogadni látszóttak, egyben a sárba is rántották azokat. Az örök tömeg, melyet a gondolatok felszabadítani akartak, többé-kevésbé új láncot kovacsol ma- gának belőlük — régi láncai helyébe — s üvöltő ünneplésséggel adja tudtul a világ- nak, hogy nem hajlandó lemondani szolgálá- gáról.

A plebs, a tömeg, melyet joggal neveznek névtelennek, mert hiszen leginkább a szemé- liséget nélkülözi, korunk döntő politikai és kulturális faktorává vált. Céltalanságra lett az élet és idők célja, tömegereje a szellemi erők tagadását emeli magasba s mióta bál- vánnnyá nevezte ki önmagát: lázadása egyre tisztábban és egyre félreérthetetlenebbul ír- nyul az egyén, helyesebben a gondolkodó egyén: az egyéniség ellen.

Hogy a tömeg szuggesztív ereje — szelle- mi tehetetlensége törvényénél fogva — nem- csak önmagát soderja végzetes lejtők felé, hanem már azokat is, akiket szellemi kvali- tásaik szerint a tömegen kívülállónak hit- tünk — arra legelőkébb bizonyítják Julien Benda-nak, a színes és mindig érdekes fran- cia írónak és gondolkodónak egyik utóbbi cikke, mely arra akarja rávenni a politikai és világnézeti írókat, hogy cikkeiket és köny- veiket név nélkül jelentessék meg, mert a személyes állásfoglalás, amelyet az író nevé- nek feltüntetése hangsulyoz alá, háttérbe szo- rítja a kollektív véleményt, a tömeg szászor- szent, de csak a legtrikább esetben észszerű és kritikai álláspontját.

Julien Benda „ötlete” csak korszerűen jel- lemző, az új bálvány: a tömeg istentisztelete liturgiájának még kialakulatlan szabályait szaporítja, egyébként egyáltalában nem új.

A mindennapi materializmus, a kollekti- vista mozgalmak hőskorából és megkergült tömegimádató örököltök. Nyilvánvalóan tévtan, mert hiszen, ha a társadalmi igazsá- gtevésnek van ugynevezett erkölcsi tartalma, ugy ez nyilvánvalóan nem a bendők úrtartal- mának tökéletes betöltésére irányulhat egy- edül és kizárólag, hanem éppen arra, hogy a gazdasági és társadalmi szolgaságából kivá- tandó tömegembert — egyénné, személyiség- gé és fejlődése egy magasabb fokán egyéni- séggé emelje. Csordalány helyett úntudatosan cselekvő, lelkiismerettel és kritikai érzéssel rendelkező emberré, aki az élet értelmét az értelemben találja meg s tul a társadalmi törvények kötelező betartásán: a szellemben és a szépségben ismeri fel az egyedül lehet- séges emberi szabadságot.

Az igazságok utja azonban a tévtanok ut- ján keresztül vezet s nem egy igazság éppen a körülötte felburjánzó tévtanoknak köszö- neti diadalát.

Jelenleg a tévtanok virágzásának korát él- jük, melyek a különböző negyed, fél és há- romnegyed igazságok talaján a dudvák és gombák szaporaságával és mérgezett színes- ségével nőnek.

Le Bon, a tömegléktan legmélyebbre látó mestere, napjainkban nagy elégtétellel ellen- őrizhetné felismeréseinek gyakorlati bizonyít- kéit. Lesújtva ujjonghatna ama megállapi- tásának ténybeli bizonyítékain, mely szerint hiedelmekből épül a legellenállóbb hit és a legészserűtlenebb illúziók azok, melyek a tö- megek cselekvését, történelmi játékát előre, vagy hátra lendítik.

A tömeg tehát rendszerint ösztöne és nem igazságai rabja s a legészserűbb igazságot is csak ösztöneivel tudja szolgálni. A tömegember és az egyéniség, az ösztön- ember és a gondolkodó között éppen az a lé-

nyeges és maradandónak látszó különbség, hogy míg az előbbi az igazságot, helyesebben az igazságokat is csak jó, de inkább rossz ösztöneivel szolgálja, addig az utóbbi ösztöneit is alárendeli annak az igazságnak, amelyet személyesen megpillantott, vagy felfedezett.

Az ugynevezett progresszív kiskatékat azt hirdetik, hogy a nagy ember, az egyéniség csak korának és a tömeg lelkében élő vágyaknak és gondolatoknak előrevetített árnyéka s nincs olyan gondolat, sőt nincs olyan korszakalkotó tudományos felfedezés sem, amely megfelelő szellemi és anyagi előfeltételek nélkül létrejehetett, vagy kialakulhatott volna.

A történelmi tények és a muszáj-elméletek örök ellenfele: a valóság nem tulságosan igyekszik igazolni a fen'i álmítást. Ha áll is az a tétel, hogy a korukat megelőző feismerések és találmányok nem nyerhetnek gyakorlati igazolást, illetőleg gyakorlati alkalmazást abban az időben, mely még nem fejlődött alkalmazhatóságuk fokáig: ez korántsem mond ellent annak a ténynek, hogy számos gondolat és számos felfedezés ténylegesen megelőzte korát, ami viszont annak bizonyossága, hogy az a kivételes agyvelő, melynek szigereiben a csak később hódító gondolat megfogant, felette állt kora átlagemberi gondolkodásának, sőt egyenesen szembe helyezkedett azzal.

A martirologia története, mely egy kicsit a nagy egyéniségek történelme is, azt bizonyítja, hogy tömeg és egyén, helyesebben tömeg és egyéniség nemcsak egymás kiegészítői lehetnek, hanem gyakran egymás ellentétei is.

Ha akár a kereszténység, akár a szocializmus történelmi kialakulását vizsgáljuk, önkéntelenül kinálkozik a felismerés, hogy — bár a tömegek lelkében mindkét mozgalom befogadására elő volt készítve a talaj — a kereszténység elterjedését mégis megelőzte a keresztény eszmehirdetés, az apostolok munkája, miként a szocializmus tömegmozgalmát a szocialista gondolkodók ébresztő szellemi tevékenysége előzte meg. Az egyéniség tehát mindig megelőzte a tömeget, sőt — éppen napjaink megdöbbentő példái igazolják ezt az állítást — az eszmék és elméletek eredeti megfogalmazásai a legtöbb esetben torzító alányultak a felismerhetetlenség alakultak át a tömegek kezében és gyakorlatában.

Annál csodálatosabb és egyben megdöbbentőbb, hogy éppen Julien Benda, az „Írástudók árulása” című híres könyv szerzője esett áldozatul annak a tömegimádatnak, mely napjainkban termi legmerőzőbb hatású bírók virágait: a tömegistenné emelt diktátorokat, akik a felelőtlen, irracionális ígéretek lajtorjáján és a tömeg alantasszónéinek hízog kritikátlanság hajóhíntáján lendülnek a magasba, miután kulturbestiává nyilvánítják a gondolatot őrző és hirdető egyéniséget és a kollektivitás ellenségeként bélyegzik meg azokat, aki spinozai igazság álláspontjához ragaszkodva hirdetik: „látni a dolgokat annyit jelent, mint másképpen látni őket.”

E tömegistenné emelt diktátorok legellentmondóbb vonása, hogy éppen az egyéniség, a „nagy” ember jogán kenetik fel magukat élet és halál urává. Holott nem azok, sőt egyenesen ellentétei minden igazi nagyságnak és egyéniségnek, mert nem a kritikai gondolat, nem az előrelátás, nem az igazi ember szeretet és főleg nem az emberré válás lehetőségei felé vezető haladás hősei, hanem a rendezetlen, káotikus, alantasszóné megtestesítői, a durvaság, önkény, gondolatgyűlölet gloriáitál bályványai: a hasonló kollektivitásának főkömposzal.

Az egyéniség más. Az igazi egyéniség mindig az útnak, a szolgai belegegyezést kritikai élességgel kikezdő szellemnek és vérmérsékletnek hordozója, azoknak az igazságoknak hirdetője, melyeknek követése tömegtől és egyéntől a legnagyobb erkölcsi és szellemi erőfeszítést igényli. Társadalmi vagy irodalmi vonatkozásban mindig az időből kiesett hagyományok, korlátoltságok, hiedelmek döntői ők s bár az emberiség, tehát a legtágabb értelemben vett közösség érdekeit tartják szem előtt, sőt egyenesen a nagy közösség felemeléséért küzdenek, mégsem rendelik alá magukat feltétlenül a tömegvéleménynek.

Az igazi egyéniség rendszerint egy elit-kisebbség véleményét és álláspontját fejezi ki még akkor is, ha azt a többség érdeklében teszi. A szolgaság ellen nem lehet szolgasággal küzdeni s a fizikai szolgaságnál csak egy van lesújtóbb: a szellemi és erkölcsi szolgaság.

„Milyen volna az erkölcsök állapota, ha egy csomó ember szilárdan hinné, hogy övé az egyetlen igazság s ha, ami persze lehetetlen, mindannyian megegyeznének ebben az igazságban. Az athéniéknél, akikben pedig sok a bölcsesség s a kételkedés, a korlátolt jámborság okozta Anaxagoras száműzetését és Szokratesz halálát” — mondhatja Galioval, a korinthusi prokonzullal France.

Ez a korlátolt jámborság, mely a tömegek korlátolt jámborsága, nemcsak Szokratesz Athénjében, de napjainkban is a szellem száműzetéséhez vezetett, a demokráciák elle-

ni pártításához, mely a vélemény szabadság egyetlen biztosítéka.

A közvélemény nem minden esetben egyenlő az igazsággal, sőt gyakran annak egyenes tagadása és akadályozója. A nagy, a haladás irányába eső igazságok mindig a kivételek és független szellemek igazságai először. A tömegek igen gyakran elvénhedt igazságok rab-ságában sanyilódnak, vagyis előítéletek rabjai. Csak igazán nagy történelmi pillanatokban, a szó nemesebb értelmében vett forradalmi korszakokban szokott megtörténni, hogy a tömegek gondolkodása eléri, helyesebben tette váltja azokat a gondolatokat, amelyeket — gyakran egy-egy századdal, vagy évtizedekkel előbb — a nagy, független egyéniségek hirdettek.

A legnagyobb tömegigazságok is örök némaságra vonóknak kárthatatva, a tömegek lelkében szunyadoó vágyak és törekvések is hangtalanul kavargódnak az idők méhében, ha a nagy gondolkodók, írók, újságírók, tehetséges ígéhirdetők és kommentátorok nem ébresztenek azokat tudatosítva.

S csak borulató tekintettel nézhetnénk az emberiség jövőjébe, ha ezt a jövőt nem az a hit lengené be, hogy a tömegfelszabadulás egyben az egyén felszabadulását fogja eredményezni, a tömegnyomor és tömegbutaság veszélyhelyein keresztrefeszített egyének sokaságát, akik a tömeget alkotják. A tömeg szava nem mindig a bölcsesség szava; igaz,

nagyon sok írástudó szava sem az, mert hiszen nem minden írás, nem minden könyv, nem minden szó ébresztője a szellemnek, de sőt igen sok altatója inkább.

Mégis: a tehetséggel, jóhiszeműséggel és felkészültséggel írott gondolatsorok, a megvilágító (ha nem is mindig megvilágosító) könyv, cikk, tanulmány, vagy dialektikusan kifejtett érv nem kártható névtelenség-re, mert ez a névtelenség az írás szuggesztivitását csökkentené le.

Az egyén hiúságának, mely abban leli kielégülését, a közösség javára hasznos gondolatokat, cselekvésre buzdító érveket termel — sokkal több a társadalmi értéke, mint a névtelenségbe öltözött szürkeségé, mely ezután hamis bályványokat emel a magasba.

Egyéniség, egyén és tömeg nem ellenségei, hanem kiegészítői egymásnak. Sőt igazi tömegfelszabadulás nem is képzelhető el az egyén, minél több egyén, felszabadulása nélkül. A tömegvélemény zsarnokosságának eluralkodása a haladás halálát jelentené, megmerevedését az igazságok életének, melyek az idővel és körülményekkel változnak és nyitják meg az utat újabb igazságoknak. Éme új igazságok ébresztői mindig az egyéniségek: zsenik és tehetségek lesznek, akik rendszerint akkor képviselik igazán a nagy tömegérdekeket, ha számos esetben szembe helyezkednek vele.

Fegyvergyárat létesít Romániában a német Krupp-művek

BUCURESTI, július 3. *Katonai és ipari körök azt állítják, hogy a Krupp német művek rövidesen fegyvergyárat létesítenek Romániában. Az idevonatkozó tárgyalások már folynak. Szó van róla, hogy Belgrádban is fiókot létesít a gyár.*

Folytatódnak a véres paraszt-zendülések Lengyelországban

VARSÓ, július 3. (Rador.) *Krzeczowiceban, Iwów tartományban újabb véres incidens adódott. A hivatalos közlemény szerint több paraszt megtámadott egy rendőrszobát, ahol több sztrájkoló mezőgazdasági munkást tartottak fogva. A rendőröknek kellett fegyverüket használniuk. Nyolc támadó meghalt, több megsebesült.*

Megvalósult az alkímisták álma

A rádium, a rejtélyes aura és a napalem

Párizs, június hó. A rádium alig 30 éves történelme beláthatatlan átalakulások sorát mondja el, amelyeket a föld legdrágább és legszörnyűbb anyaga az elméleti tudományokban, a gazdasági életben és a gyakorlati orvostudomány terén idézett elő. Felfedeztetésének rövid ideje alatt monumentális jelentőségre tett szert minden nemzet kórházaiban és laboratóriumában, a világháború csataterében, a nagy gazdasági koncernek életében, a sztratoszféra-repülések tökéletesítése során és még számtalan más irányban.

A rádium világproblémájának kitűnő ismerője megvilágította előttünk a kérdés körvonalait. Erdekessítő felvilágosításai több olyan részletet is tartalmaznak, melyek általában csak a szakértők előtt ismeretesek. A modern idők kémiai hősköteménye a rádium s az alábbiakban e hőskötemény vázlatos tartalmával ismerkedhetünk meg.

A rádiumot elméletileg olyan anyagokból, ásványokból, kőzetekből lehet előállítani, amelyk rádióaktivitással bírnak, — mondja informátorunk. — Ezideig a legdusabb rádióaktivitással a szent-joachimsthalai ugynevezett „szurokérc” (Uranperchetz) rendelkezik, de a rádióaktivitást már több ásványneven meghatározták. Mintegy 28 kőzet megvizsgálása után annak a felében több-kevesebb kisugárzást fejezték fel.

— Miért van mégis akkora óriási értéke a rádiumnak? — kérdezzük.

— Azért, mert például egy gramm rádiumnak az előállítása gigantikus munkát, szakértelmet és elsősorban anyagi befektetést igényel. A báriumnak például igen nagy rádióaktivitást állapították meg, azonban — és ez is rávilágít a rádium olcsóbb kinyerésének problémáitokra, — a báriumtól kémiai uton a rádiumot extrahálni ma még a lehetőségek közé tartozik. A rádium óriási értéke mindaddig tartani fogja magát, amíg durvabb rádióaktív hatású anyagokat nem találunk s amíg a feldolgozás leegyszerűsítéséről

a modern technika és kémia nem vesz tudomást. Szakkörökben erősen tartja magát a hír, hogy ez utóbbi arra hivatott egyéneknek máris a birtokában van. A rádium olcsóbbá válását a beteg emberiség kitörő örömmel üdvözölhetné, de a mai gazdasági rendszerben a rádiumbirtokos kartellek bizonyosan hatalmas erőfeszítéseket végeznek a rádium szaporodása, olcsóbbodása ellen, a mai árnyó fenntartása érdekében. A világ rádium-monopóliuma egyébként ma Amerika kezében van.

A rádiumot a Curie-házaspárnak köszönheti az emberiség, ugyebár?

— Még előttük Becquerelék családja három nemzedéken keresztül foglalkozott a foszfor-szikkalással, azaz bizonyos anyagok ama képességével, hogy a sötétben világítanak. A Becquerel-dinasztia harmadik képviselője aztán az uránszurokérc egy teljesen meglepő tulajdonságára jött rá. Uránpreparátumot zárt be egy ólomkazettába, amelyet ráállított egy fényképezőlemezre. A lemezt a rendes fény ellen fekete papír védte. A kazetta körvonalára rárajzolódott a fényképezőlemezre. Aztán egy alumínium-medallont helyezett a lemez papírburkolata és az ólomkazetta közé s a medallion „rádiográfiját” is megkapta a lemezen. Így jött rá, hogy kell lennie egy anyagnak, amely saját anyagából egyenes vonalú sugarakat bocsát ki, amely sugarak nem verődhetnek vissz, nem törhetők meg, nem polarizálhatók, ellenben hatnak a fényképezőlemezre s a levegőt elektromos vezetővé teszik. Később a Curie-házaspár elkezdte az uránszurokércet analizálni. Az uránszurokérc az uránnak és mindenféle más elemnek a keveréke. Szét kellett választani ezeket az elemeket és kipróbálni, hogy a sugarak ereje hol marad a legerősebb. A Curie-házaspár végre nyomára jutott a legfinomabb esszenciának s ezzel fel volt fedezve a rádium.

— Mi a rádium legnagyobb tulajdonsága?

Ne olgódják meg a máig használt illatszeri készítményekkel

Vegyen egyszer a:

Les Créations „N. H. B.” márkája
RUDER, KÖLNIVIZ, ARC-,
SZAJFESTÉK és PARFÖMBÖL

Ha össze fogja hasonlítani, meg lesz leggye ezek felsőbbrendűségétől. Hosszu évek tudományos kísérletezései az illatszeriartás művészetének terén tették tökéletessé a

Les Créations NHB
Készítmények...

Kérje teljes bizalmommal a legjobb drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszerárakban.

En-gros beszerzési forrás: N. H. Balthazar, Bucuresti, Str. Selari 7.

— Az emberiségre nézve kétségtelenül a gyógyító hatása. Aztán a következő: Mintha a szabad rádiumból állandóan parányi anyagreszezek repülének ki, amelyek gázmódról terjednek tovább, mintha benyomulnának más testekbe és a helyiségek, amelyben a rádium van, a falába, mennyezetébe, padlójába, hogy onnan a rádium magukkal vitt erejét önállóan érvényesítsék. Ezen a ponton a felfedezés egyre terjedelmesebb lett. A rádiumnak ezt a kiáradó anyagi auráját (tehellet) külön felfogták egy légüres üvegcsőben. Így hagyták állva négy napig s azután újra megvizsgálták a spektrumát. Is most megjelentek benne a Hélium spektrumvonalai.

— A Hélium: a napalem?

— Igen, Hélium az a csodás elem, amely nevével Heliosról kapta, mert először a napban fedezték fel. A spektrumkészülékkel szétbontották a nap huszmillió mérföldnyire levő fényét. E fény vonalaiból a földi tünteményekkel való elmés földünknek milyen elemek vannak meg gázmódban a nap izzó burkolatában is. Találtak egy vonalat, amelyet nem lehetett megfajteni a földdel összehasonlítás útján. Ez az elem a mi földünkön nem volt meg és nevezték „helium”-nak, azaz napalemnek. 1895-ben aztán egy uránásványban, a „Cleveit”-ben megtalálták a helium-vonalat. A napalem tehát mégis vendége a földnek is. Tovább nyomoztak és kint, hogy minimális alkatrészként megvan egész légkörünkben is. Mint mondtam, a rádium kiáradó tehellet, auráját légüres csőbe zárták, de hélium egyelőre abban nem volt. Négy nappal később már volt benne hélium. A rádium-aurának eszterint héliummá kellett változnia. A régi alkímista álmok az elemek átalakulásáról számunk előtt ment végbe.

Costiui gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramuresi Astra között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Costiui gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 50 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 25 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Káhn Kálmánhoz, lapunk sighthi megbízottjához.

Nyaralás. Gyönyörű hegyvidéken uricsalád villájában elfogad fizető vendégeket, gyermekeket kísérő nélkül is. Strandfürdő, pormentes levegő. Érdeklődni Clujon Piața Unirii 20. Kereskedelmi Hitelbankban.

Enyl

Küszöbő
hog az

Jeruzsálem, július 4. *Utolsó napjaiban érte az arab harci frés az általános feszültségre tapasztható tékadó angol és zsvésvik, hogy rövidre rend és nyugalom a palesztinai kormány, hogy az arab sztrájkban. A külföldi elővel köztölték, minden valószínűség sztrájkmozgalom sztrájkbizottság rendezési források kime*

Az utóbbi napok szecsapás történt és az angol csapatok között azonban úgy hogy a portyázó csereje mindinkább telenül nagy mértékű, hogy a mult hatvanégy arab f. A palesztinai karhántézkedéseket tettegyeknek az arab f. végleges megtiszt. huszázrezd egyik pusztai uton Kairoz. Ezt a csapatot. A több száz öszvért. lesztinába a rendőmára. Az öszvérek. dosó terrorbandák használni.

Mialatt a nabitulnak a harcok és ott támadásokkal arabok, addig a v. nyugalom uralkod. a legjellemzőbb az. Herzl uccán, a za. először, újra feltű. Altalában meg. tapok, hogy Jaffa. gúl a sztrájk és e. terror. Az arab E. nyitják üzleteiket. denek visszaférni. fai állomáson az. ujra elfoglalták. is azt a hírt köz. felé közeledik.

Ugyanakkor, sztrájkmozgalom járja, a Londonb. gáció elkeseredett. litikai téren. A D. rint az arab del. politikai személyi. akik előtt kifejez. Ugy látszik, ezek. tak kellő eredm. Husszeini, a del. tőzészbe kezdett. E. szolgálatnak iga. a helyzet még s. ban.

Jeruzsálemi je. muzulmán tanács. értekezletet tartó. gyarmatügyi mi. beszédére adandó. Ebben a nyilat. leg a muzulmán. zeti otthon meg. tiktát azzal az ir. birtokukba akar. tet és annak he. szentélyt. Bejele. arabok folytat. nyilatkozat szö. „A muzulmán. lenti a kormány. sohasem járulha

Enyhült a helyzet Palesztinában

Küszöbön áll az arab sztrájk és harci front összeroppanása. A főmufti azzal vádolja a zsidókat, hogy az Omár mecset helyén fel akarják építeni a szentélyt. Abdullah emir újabb közveitő akcióra vállalkozott: az arabok és a kormány között

Jeruzsálem, július 3. A palesztinai arabok zendülése az elmúlt héten, június utolsó napjaiban érte el csúcspontját. Azóta az arab harci front állandó gyengülése és az általános feszültség fokozatos enyhülése tapasztalható az országban. Mérékadó angol és zsidó körökben biztosra veszik, hogy rövidesen helyreáll a teljes rend és nyugalom egész Palesztinában. A palesztinai kormánykörökben megállapítják, hogy az arabok már elfáradtak a sztrájkban. A külföldi sajtóirodák képviselőivel közölték, hogy július elején minden valószínűség szerint bekövetkezik a sztrájkmozgalom összeomlása, miután a sztrájkbizottság rendelkezésére álló pénzügyi források kimerültek.

Elfáradtak az arabok

Az utóbbi napokban ugyan számos összeveszés történt még az arab zendülők és az angol csapatok között, katonai körökben azonban ugyancsak megállapítják, hogy a portyázó csapatok harci kedve és ereje mindinkább csökken, amihez kétség-telenül nagy mértékben járul hozzá az a tény, hogy a multheti harcokban mintegy hatvanegy arab felkelő vesztette életét. A palesztinai karhatalom vezetői széleskörű intézkedéseket tettek a hegyeknek és völgyeknek az arab felkelő csapatoktól való végleges megtisztítására. A nyolcadik ir huszárezred egyik motorizált csapata a pusztai uton Kairóból Palesztinába érkezett. Ezt a csapatot a nehezen megközelíthető hegyvidékre vezénylik. Cyprusból több száz ösvért várnak a napokban Palesztinába a rendőrség és katonaság számára. Az ösvéreteket a hegyek között bujdosó terrorbandák üldözésére fogják felhasználni.

Tel-Aviv uccán járnak már az arabok

Mialatt a nablusi hegyvidéken még dühöngnek a harcok és egyes kolóniák ellen itt-ott támadásokkal kísérleteznek még az arabok, addig a városokban napok óta nyugalom uralkodik. A helyzet javulására a legjellemzőbb az a tény, hogy a telavivi Herzi uccán, a zavargások kitérőse óta először, újra feltűntek az arabok.

Általában megállapítják a palesztinai lapok, hogy Jaffában napról-napra gyengül a sztrájk és egyre erőtlenebbé válik a terror. Az arab kereskedők egymás után nyitják üzleteiket és az uccai árusok kezdenek visszatérni a telavivi piacra. A jaffai állomáson az összes arab munkások újra elfoglalták munkahelyüket. Haifából is azt a hírt közlik, hogy a sztrájk vége felé közeledik.

Ugyanakkor, amikor a palesztinai sztrájkmozgalom és harci front a végét járja, a Londonban tartózkodó arab delegáció elkeseredett erőfeszítéseket tesz politikai téren. A Daily Herald jelentése szerint az arab delegáció mintegy kétszáz politikai személyiséget keresett fel eddig, akik előtt kifejezték az arab álláspontot. Ugy látszik, ezek a látogatások nem jártak kellő eredménnyel, miután Jamal Husszeini, a delegáció vezetője, fenyegetőzésbe kezdett. Kijelentette, hogy ha nem szolgáltatók igazságot az araboknak, úgy a helyzet még súlyosabb lesz Palesztinában.

A főmufti válasza a kormányra

Jeruzsálemi jelentés szerint a legfőbb muzulmán tanács a főmufti elnökletével értekezletet tartott, amelyen Ormsby Gore gyarmattügyi miniszter legutóbbi alsóházi beszédére adandó választ szövegezték meg. Ebben a nyilatkozatban a főmufti, illetőleg a muzulmán tanács elveti a zsidó nemzeti otthon megteremtésére irányuló politikát azzal az indoklással, hogy a zsidók birtokukba akarják venni az Omár mecsetet és annak helyén fel akarják építeni a szentélyt. Bejelentik továbbá, hogy az arabok folytatni fogják a sztrájkot. A nyilatkozat szövege a következő:

„A muzulmán tanács ismételtén kijelenti a kormány előtt, hogy az arab nép sohasem járulhat hozzá zsidó nemzeti ot-

thon létesítéséhez ezen a szent mohamedán földön és nem fog hozzájárulni a zsidó bevándorláshoz és az arabok egzisztenciáját veszélyeztető zsidó föld-tranzakciókhoz sem.

A tanács parlamentáris kormány alakítását és az araboknak 1916-ban és 1918-ban adott ígéretet teljesítését követeli. A tanács igen veszélyesnek tartja a jelenlegi politikát a szent helyekre, különösen az El Aksa-ra (a régi szentély helyén álló Omár mecset) nézve.

A tanács véleménye szerint a nemzeti otthon felépítésére irányuló zsidó mozgalom gyökere vallási természetű és a cionista kérdés mindenekelőtt felekezeti probléma. Hiszen a zsidók elvetették azokat az ajánlatokat, amelyeket más nagyobb országokban kaptak nemzeti otthon felépítésére és ezt azért tették, mert a Bet Hamikdas (a szentély) újjáépítésére törek sznek. Ezt már a Shaw-bizottság előtt is igazoltuk.

A tanács véleménye szerint a kormánynak semmi oka nincsen arra, hogy eme hibás politikáját folytassa, mely akadályt jelent a kormány számára. A tanács ezért legális eszköznek tekinti a sztrájkot, hogy meggyőzze a kormányt, miszerint agresszív politika az arabokkal szemben még inkább elkeseríti a népet.

Ez a nyilatkozat és különösen annak tónusa a gyengesség jele a főmufti részéről még akkor is, ha az alázatos hangon megírt és fantasztikus rágalomokkal telített nyilatkozatban ki is jelenti, hogy a sztrájkot folytatni fogják. A nyilatkozat azon-

ban e kijelentéstől eltekintve távolról sem árulja el a sztrájk és a harc folytatására való készségét és beállítottságát a muzulmán tanácsnak.

Rendkívül érdekes az a jeruzsálemi jelentés, amely közli, hogy a ludi arabok küldöttséget menesztettek a főmuftihoz, akitől követelték, hogy fizesse ki a ludi arabokra kirótt ötezer fontos kollektív bírságot. A mufti kijelentette, hogy a legcsekélyebb mértékben sem tehet eleget ennek a kívánságnak. Azt mondta, hogy nem nyulhat többé ahhoz a pénzalaphoz, amely az arab egyetem felépítésére szolgál a legfőbb arab nemzeti tanács tagjainak fizetésére használták el.

Abdullah emir újabb közveitő akciója

Ellentétben azokkal a rémhírekkel, melyek néhány nappal ezelőtt a transzjordániai beduinok általános készülődéséről és a transzjordániai helyzet súlyos voltáról keltek számrá, hivatalos angol részről kijelentették, hogy Transzjordániában ellenkezőleg, megnyugodtak a kedélyek és angol körök megvannak győződve róla, hogy Abdullah emirnek sikerülni fog alattvalóit minden zavargástól távol tartani.

Az United Press értesülése szerint Abdullah emir kijelentette, hogy hajlandó levezetni egy békekonferenciát az arab vezetők között. Az újságíróval folytatott beszélgetése során az emir kijelentette, hogy nem vállal semmilyen felelősséget a palesztinai arab zendülésért és hozzáfűzte,

A nemzeti parasztpárt manifesztumban fogja követelni a községi választások kiírását

Costachescu ki fogja jelenteni, hogy szolidáris Mihalacheval

Bucuresti, július 3. A nemzeti parasztpárt tekintettel a helyzetre elhatározta, hogy manifesztumot bocsát ki néhány nap múlva és kéri fogja a kormányt, írja ki a községi választásokat. A pártvezetőség mai ülésén Costachescu meg fogja cáfolni azokat a híreket, amelyek forgalomba ke-

rültek és ki fogja jelteni, hogy teljesen szolidáris Mihalacheval.

A jövő hétre összehívják Clujra az erdélyi végrehajtóbizottságot, amelyen kitűzik az Iba-Zulára, valószínűleg szeptemberben tartandó nagygyűlés időpontját.

Kormányrendeletre véget ér az Universul és Dimineata közötti sajtókampány

Az Universul vehemens cikkben jelenti be a cenzura rendelkezését

Bucuresti, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Az Universul és a Dimineata sajtókampánya a mai nappal véget ért. Ismeretes, hogy a két lap közötti sajtókampány következménye volt Bucurestiben az az uccai háborúság, amely halottakat és sebesülteket is kivánt. Az Universul ugyanis ezt a sajtókampányt azzal szélesítette ki, hogy a Dimineatát és Adeverult napról-napra judeo-kommunista agitációval vádolta és az a harc, amely eredetileg a két lap hasábjain folyt, az uccára már úgy került ki, mint a nacionalizmus védekező hadjárata a kommunizmus ellen. Ebbe a vitába természetesen belekeveredett a francia, illetőleg német orientáció kérdése is, úgy, hogy a kormány a közrend megővésének az érdekében szükségesnek látta a legerélyesebb rendszabályok alkalmazását.

Előbb az ucca rendjét állították helyre, majd a kormány elhatározta, hogy a cenzura segítségével megakadályozza azokat a lapközleményeket, amelyek alkalmasak arra, hogy az ország lakosságának egyik

részét a másik ellen izgassák. A mai Universulban és Dimineatában már megszűnt a cenzura intézkedése következtében az a sajtókampány, amelyben az Universul az Adeverult és az Adeverul munkatársait kommunistáknak, míg az Adeverul az Universult és munkatársait hitleristák kiáltja ki.

Az Universul mai számában Stelian Popescu a lap első oldalán négy hasábon keresztül hatalmas piros betűkkel szövegben jelenti be, hogy a kampányt nem tudja folytatni és ez alkalomból újból kommunistának nevezi az Adeverul és Dimineata egész konzernjét. A cikk, amelynek vehemens hangja felülmúlja az eddigieket is, így hangzik:

„Románok!

Mindent megtettünk, hogy felhívjuk figyelmeket a kommunista veszedelemre, amely országunkat fenyegeti és hogy rámutassunk arra, kik támogatják az országunkban elszaporodott idegen kommunistákat.

Ma a kormány eltította nekünk, hogy

LEOPILLIS
NEM
MODERN
HASHAJTÓ

hanem kizárólag növényi anyagok kivonatából készült szer, amely a terápia régi törvényeit követi és gyorsan, biztosan és enyhén hat!

Dobozokban 30 és 80 leír minden gyógyszertárban és drogeriában kapható!

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

hogy a maga részéről szívesen nyújt segítséget zsidó menekülteknek, akik tőle védelmet kérnek.

Rev Daniel Oliver, az angol „Friends Mission” vezetője, Ammanban meglátogatta Abdullah emirt és most tért vissza Jeruzsálemba. A lelkes üzenetet hozott az emirtől a főkormányzónak. Az emir kéri Mauchopo főkormányzót, hogy tegye lehetővé a fogolytáborban lévő arab vezetők számára, hogy Ammanba menjenek és megbeszélést folytassanak a palesztinai kedélyek megnyugtásának módjairól. Az emir hangsúlyozza, hogy legfőbb kívánsága a zavargások befejezése és különösen Auni bej Abdul Hadival szeretne beszélni.

A cionista Actions Comité Palesztinában tartózkodó tagjai, akik a múlt héten fontos tanácskozást tartottak Jeruzsálemban, felhívást intéztek a világ zsidóságához, hogy teljes erejével és szolidaritásával álljon a cionista exekutív mögé a „teljes cionizmus megvalósításának” védelmében.

Az A. C. európai tagjai július 5-én Prágában tartanak fontos értekezletet.

olyasmit közölünk, amelyből kiviláglik, hogy kik a nemzet ellenségei és melyik az a méreg, amelyet a lelkekbe akarnak nap-nap után elhinteni.

Mától fogva mindenki védekezzék úgy, ahogy tud, mert az ország a kommunista veszedelem prédájává van dova, amelyet az Adeverul és Dimineata kommunista machinációi támogatnak.

Románok!

Figyeljétek és vessétek emlékezetekbe a nagy Eminescu hallhatatlan sorait:

„Aki az idegenekhez huz

Egyék meg a zivert a kutyát.”

Stelian Popescu

— Kiaszfaltirozzák Baiamare főtérét. Tudósítónk jelenti: Régi probléma Baiamaren a főtér kiaszfaltirozása, amelyre eddig már több árlejtést tartottak, de a fellebbezések során mindannyiszor megihusult a terv. Most végre a megvalósuláshoz közeledik a főtér kiaszfaltirozása. A legutóbbi versenytárgyaláson a timisoarai „Saba” Bitumin és Cement R. T. cég kétmillió negyvenötezer lejért vállalta a munkálatokat a legelőnyösebb feltételek mellett, azzal a kikötéssel, hogy három hónap alatt befejezi a munkálatokat. Az árlejtés jóváhagyása végett dr Nistor polgármester személyesen utazott Bucurestibe, ahol a belügyminiszter tekintet nélkül az oradeai Bitumin cég fellebbezésére, megadta az aprotálást és így a jövő héten — a lakosság nagy öröme — már meg is kezdik a munkálatokat.

— Gruber Sándor főkéntor Clujon. A cluji Poel Hadati szervezet meghívására e hó 4-én, szombaton reggel 8 órakor Gruber Sándor tg-muresi ortodox főkéntor előimádkozni fog az egyet Calea Decebal 16 alatti imaházban. Gruber Sándor nemcsak elsörendűkéntor, hanem kiténő talmudtudós és egyéni, izes szónok, a maggidok nemes iskolájából. A sokoldaluan képzett főkéntor szombaton délután öt órakor „Pereket” fog előadni. A kiváló vendég előadása és imája iránt város-szerte nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Bázu Cantacuzino meg akarja dönteni Willey Post világrekordját. Párizsból jelenti: Bázu Cantacuzino tegnap reggel hosszas megbeszélést folytatott Pierre Cot légügyi miniszterrel, akit tájékoztatott terveiről és azon szándékáról, hogy kísérletet tesz Willey Post rekorjának megdöntésére. Cot lelkesen fogadta a tervet és kijelentette, hogy hivatalos támogatásban is részesíti. Cantacuzino még tegnap Londonba ment, ahol hivatalos körökkel lép érintkezésbe és megvásárolja a világkörülí uthoz szükséges térképeket.

SPORT

Palesztina válogatott atlétagárdája Európában

Prágából jelenti a Zsidó Távirati Iroda sporthírszolgálat: Julius 12-én Palesztina válogatott könnyű-atlétagárdája a német Makkabi meghívására Németországba érkezik, ahol több versenyen vesz részt, Palesztina atlétái a berlini Makkabi atlétikai versenyen indulnak, majd hasonló versenyen vesznek részt Kölnben és Leipzigban. Innen a palesztinai zsidó sporto-

lók Angliába utaznak, ahol 20-án részt vesznek a bringtoni világválogatón, amelyet a Makkabi Világ Szövetség rendez. A palesztinai sportolók visszatérőleg újból Németországba utaznak, ahol ezúttal Münchenben vesznek részt a Makkabi atlétikai versenyen. A palesztinai Makkabi válogatott atlétagárdája 12 sportolóból áll.

Gardenparty-val fejeződik be a Haggibbor Kupa teniszverseny

Cluj, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor Kupa teniszverseny, amely Cluj tenisz-sportjának mindenkori nagy eseménye, a Haggibbor összes pályáin teljes üzemmel megkezdődött. A cluji sportegyesületek legjobb teniszezőit magában foglaló verseny igen élénk érdeklődés mellett kezdődött meg pénteken délután és tart egész vasárnap estig. A verseny legérdekesebb és izgalmasabb küzdelmének a vasárnap délután eldöntésre kerülő Tenis Club—Haggibbor mérkőzés ígérkezik. Ugyanis a TC a kupa védője, míg a Haggibbor teniszezői igen jó formáról tettek a kerületi bajnokságon tanúságot, úgy-hogy minden valószínűség szerint a kupa sorsa a TC—Haggibbor mérkőzésen fog eldőlni.

A Haggibbor vezetősége, hogy a verseny jelentőségét a maga részéről emelje, de egyben módot adjon mint a versenyzőknek, mint a Haggibbor tagjainak egy kellemes est eltöltésére, elhatározta, hogy a verseny befejezésének napján, vasárnap este saját tenispályáin Calea Marechal Foch 117 alatt garden partyt rendez, amelyre tagjait ezúton is meghívja.

Országos evezősverseny Aradon

Arad, július 3. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap rendezik meg Aradon az országos evezős bajnokságot, amelyen az ország legjobb evezős együttesei indulnak. A versenyre eddig Bucuresti, Satumare, Arad és Timisoara evezősegyesületei adták le bevezetéseiket, az eddigiek szerint nyolc egyesület. A versenyen nyolcas, négyes, lubló és skiffversenyek kerülnek lebonyolításra juniorok és szeniorok részére. A gazdag programot másodosztályú szenior négyes, női egyes, valamint oldby négyes verseny egészíti ki. Utóbbi verseny-számban indul Salamon Ignác dr. a Makkabi Szövetség elnöke is.

BEFEJEZŐDTEK A KERULETI TENISZ-BAJNOKSÁG VERSENYEI

Cluj, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A kerületi teniszbajnokság versenyei, kissé felületes rendezés folytán majdnem egy hétig tartottak. A cluji versenyzők szempontjából ez nem is lett volna túlságosan nagy baj, annál kellemetlenebb érintette ez azonban a vidéki versenyzőket, akik időben is, de anyagilag is érzékeny kárt szenvedtek.

A verseny eredményei a következők:
Férfi egyes I oszt: 1. Pusztay TC. 2. Gábor U. 3. Radó Haggibbor és Kuhn CAC.

Női egyes I oszt: 1. Erdős L. Haggibbor, 2. Ternoviciné U. 3. Baátzné TC és Hossu Z. U.

Férfi páros I oszt: 1. Pusztay TC—Benedek BTV, 2. Metianu—Gábor U. 3. Benedek—Dunky CAC és dr Farkas Patria—Simon Haggibbor.

Vegyes páros I oszt: 1. Barabássy—Pusztay TC. 2. Hossu—Gábor U. 3. Platthy—Benedek CAC és Baátzné TC—Benedek BTV.

Női páros: A döntőt Barabássy—Baátzné TC és Ternoviciné—Hossu U még nem játszották le. 3. Platthy—Gábor CAC és Erdős—Schwarz Haggibbor.

Férfi egyes II oszt: A döntőt Papp CAC és Ovics Mures később játszották le, 3. Weisz Haggibbor és Hints Mures.

Női egyes II oszt: 1. Platthy CAC. 2. Haasné Rom. 3. Hirschné Haggibbor és Koros CAC.

Férfi páros II oszt: 1. Papp—Brandusa CAC. 2. Albon—Gramma U. 3. Capitan U—Baátzné TC és Ovics—Hints Mures.

Vegyes páros II oszt: 1. Lám—Papp CAC. 2. Pop—Ovics Mures.

Férfi egyes III oszt: 1. Brandusa CAC. 2. Taranu Rom. 3. Berkovits Makkabi, Targu-Mures és Speriosa U.

Női egyes III oszt: 1. Pop U. 2. Kiss CAC. Ifjúsági férfi egyes: A döntőt Erős Haggibbor és Hecht CAC később játszották le, 3. Brandusa CAC és Weisz Haggibbor. Ifjúsági női egyes: 1. Erdős Haggibbor, 2. Davida CAC, 3. Maior U és Grün Haggibbor.

VASARNAP MÁR A KÖZÉPDÖNTŐ JÁTSSZÁK A KÖZÉP-EUROPA KUPÁBAN

Cluj, július 3. (Az Uj Kelet tud.) A Közép-Európa Kupa küzdelmeiben vasárnap már a középdöntő mérkőzéseit játsszák. A vasárnapi program a következő:
Bécsben: Austria—Slavia és Vienna—Ambrosiana.
Prostejovban: Prostejov—Ujpest.
Prágában: AS Roma—Sparta.
A középdöntőben tehát három cseh, két osztrák, két olasz és egy magyar csapat játszanak — még.

Eckhardt ismét az Univeristatea edzője. Az edzőválság az Univeristateaban megoldást nyert, amennyiben az eltávozott Kovács helyett Eckhardt, az U-nál már szerepelt bécsi sportember lesz a jövő évadra az egyetemi futbalcsapat edzője. Az új edző működésétől sokat várnak, annál is inkább, mert az eltávozott Kovács az U-nak nem minden tagja volt megelégedve és neki tudják be, hogy a futbalcsapat a selejtezőig esett vissza.

A labdarúgószövetség kebelében arról beszélnek, hogy augusztusban közgyűlést tartanak, amelyen felvetik annak javaslatát, hogy a bajnokságban 1 vagy 2 külföldi játékos is szerepelhessen csapatonként.

A Haggibbor futballszaksztyál vezetősége felkéri az első ifjúsági, valamint a törpe-csapat összes játékosait, hogy a július 4-én, szombaton este 10 órakor a klubhelyiségben Regina Maria 15 tartandó fontos játékos-értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Hétfőtől kitérő kettős műsor: I. Premier! Banktőboly. Rendkívül izgalmas film az amerikai bankkrachokból. II. Mazurka. Pola Negri világsikere. Magyar felirat. 15 és 20 lejes helyárak.

OPERA MOZGO MÜSORA:

Csütörtöktől premier: Asev a kém. Izgalmas kémtörténet, eredeti felvételek Oroszországból. Pazar balajakazene és táncszámok. Magyar feliratok. Fősz.: Olga Csehova, Fritz Rasp, Stolz Hilda.

EDISON MOZGO MÜSORA:

2 sláger egyszerre. Nevetés, izgalom 3 órán át: I. Sárga bestia. (Sanghai leány). Izgalmas kalandorfilm a sárga csempészek életéből. Ana May Wong, George Raft, Jean Parker. II. Lengyelvér. Operett. Anny Ondra, Ivan Petrovics. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdeté 3, 6 és 9 órakor.

— Concur. Die Mediaser (Tarnava-Mare) izr. orth. Gemeinde sucht per Schuljahrangfang 1936—37. eine rumänisch geprüfte jüd. religiöse Lehrerin für I., II., VI. Elementar-klassen. Reflektantinnen wollen ihre Offerte und Zeugnisse nebst Angabe de Alters und bisherige Wirkung au unterfertigte Adresse bis 15. Juli I. J. einzureichen. Comunitatea izr. Medias.

A számok legnagyobb választéka felett rendelkezik a nemzeti

SORSJEGYÁRUDA

DACIA

amely feleinek nem néhány nagy nyeresémet, hanem a középnyeresémet legnagyobb számát biztosítja.

A 10. Sorsjáték negyedik húzása nagyszerűen bizonyította ezt a tényt.

A „Dacia” sorsjegyáruda a 70.000 lei től 400.000 leig terjedő nyeresémet legnagyobb számát fizette ki.

Ez a biztos

SZERENCSE!

Senki se gondolkozzék sokáig

Vásároljon sorsjegyet

DACIA

árudában, amelyek székhelyei és irodái az ország minden városában vannak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Csendes városrészen, kertes, földszintes különbejáratu butorozott szobát fürdőszobával vagy használattal keresek lehetőleg teljes ellátással és kiszolgálással. Cimeket kérem a kiadóban közölni.

Keresek háromszáz lejtől kezdve vidéki kisváros centrumában levő házra (több üzemeltetéssel) első helyen való betáblázásra. A kölcsön többszörösen fedezve. „Kereskedő” jellegre a kiadóba.

Budapesti szanatóriumban kiképzett, orvosi bizonyítvánnyal rendelkező urinó kóser diétás kósztot ad kihirdetésre, cukor-gyomor- és bélbajosok részére. Cim a kiadóban.

Házvezetői állást keres jól főző zsidó nő rituális háztartásban. Cim: Str. Regina Maria 4. Kohn nővéreknél.

36 éves, önhibáján kívül elvált csinos, valóságos, jobb ort. családból származó gyermektelen asszony 100.000 lej hozománnyal férjhez menne. Ismeretség hiányában ezen uton keresi boldogságát. Házassági ajánlatokat szíveségből továbbít: Káhn Chaim Leib Timisoara, IV. Str. Fröhl 41.

Kiadó egy igen szép, egészséges nagy szoba, konyha, speiz, stb. augusztus 1-re. Gh. Barițiu 14.

Az ókirályság egyik legnagyobb városában élő ardeali 28 éves kereskedő félmillió vagyonnal és 20.000 lej havi jövedelemmel nőül venne megfelelő urleányt 300.000 lej hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodánál Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Tusnad fürdőn Feintuch sakter szigoruan ort. kóser vendéglőjében olcsón étkezhet.

Fűccára nyíló különbejáratu szép nagy szoba és egy kisebb butorozott szoba fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó. Esetleg kosztal is. Érdeklődni: Adler, Reg. Ferdinand 22. I. emelet, ajtó 1.

Oradean és Cluj környékén komoly kereskedelmi és gyári képviselést vállalok. Gerő ügynökség Oradea, Str. Aurel Vlaicu 47.

Megnyílt Borsec fürdőn a 15 év óta fennálló Hoffmann-féle szigoruan כשר ארטה vendéglő, hol minden évben a fürdőt látogató ort. rabbiok étkeznek. Kitérő konyhával és mérsékelt árral várja kedves régi és új vendégeit.

Kozmetikai, fotócékrek, laboratórium, gömbök, ékszerek legolcsóbb beszerzési forrása D'Or.

Kérek július 15-i belépésre lehetőleg a szeszszakmában jártas, zsidóvallású nőtlen levelező-könyvelőt, aki a román, német és magyar nyelveket irásban és szóban tökéletesen bírja. A fenti három nyelven sajátkezűleg írott ajánlatok „Primus” deponit engros de báuturi spirtose, Ciacova, Timis-Torontal címre küldendők.

Tavaszi szórómék dus választékban megérkeztek. Szórómébundák javítása féárban. Molykár elleni megóvás felelősség mellett Bixensapamer szórószalon, Regele Ferdinand 3. emeleten.

Szép nagy üzlethelyiség két nagy kirakattal, irodával, hozzátartozó szuterén helyiséggel azonnalra kiadó. Információk Memorandumul 7 alatt.

Amerikai orvosszigorló a nyarat Clujon tölti, angol, német órát adna szóbaért, kosztért vagy más megegyezésért. „Angol” jellegre a kiadóba.

Tisztviselő, jömegejelenésű, 30 év körüli nő-szüni ohajt. Közvetítőket díjaz. Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóhivatalba kér.

Teljesen jó állapotban levő üzleti berendezés: puld, polc, stb. olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Előkészíték biztos eredménnyel a szeptemberi pót- és magánvizsgákra alsóbbosztályú gimnáziumi tanulókat, valamint elemistákat a középiskolai felvételre. „Méréséket díjazás” jellegre a kiadóba.

שׂרׂב מומחה ובידו קבלות מאוונים וזכר וזימיריס פאסטן ומלימת אבטרוטיו פרגיטיג סאקטר תמאסע. Jud. Bihor.

A legízletesebb vegetárius ételek a régi, jöhírű Schwartz-féle vegetárius étteremben kaphatók, amely „Flóra” név alatt a Str. Gherescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyílt. Családoknak kihirdásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában július 5-én, vasárnap 1/2—1/2 óra között dr Lebovits Gyula ügyvéd tart inspekciót.

HÍR

— Bucurestibe érkezett a királyi vonat 8 órakor pályaudvarra.

— Caranfil légügyi miniszter a napok, ahol résztvesz a romániai királyi vonat 8 órakor pályaudvarra.

— Lupu egy hónapra Párizsból jelentik: Dr. Tikai és magánjellegű t. ba utazott, ahol egy h. ismeretes, Karlsbadban ga is.

— Iunian nagy expozé Bucurestiből jelentik: végrehajtóbizottsága hol. szommal Iunian Grigo. itikai expozé fog mon. itikai helyzetről.

— Istentisztelet Stefa. re. Bucurestiből jelent. ban tegnap istentiszte. osi Mare emlékeztetére. tartott istentiszteleten jelen volt.

— Julius 14-én ünne. sták fuziójának első. restiből jelentik: A ne. július 14-én ünnepli a. a LANC-al való fuziója. ünnepséget Iasiban re. vsznek a párt összes v.

— Egyelőre nem ke. halache találkozára. Mihalache tegnap késő. fővárosba, ahol ma. megheanut, Victor Mol. tömbereket, akik táj. napokban történetről, uralkodó szellemről. A. lálkozára, amiről anny. kerülhet sor, mivel M. rosha.

— A szankciók félt. a galaji exportpiacot. olaszellenes szankciók. itette az itteni piacot. zett a genovai, triesti. cégekkel. A kért cikk. forgómag. E cikkek. emelkednek. Exportör. arra, hogy tömeges te. szközölni Olaszországot.

— Gyakran visszaté. emésztés, vastagbélh. fájás, légzési zavar, s. fülzúgás, szédülés és. természetes „Ferenc. san megelégnéti a gy. dést, az emésztést r. ditja az embert a k. szta fejet és nyugod. vosok ajánlják.

— Tandijrformra. ügyi minisztérium. Bu. közoktatásügyi minis. kat kért az ország ó. és mennyi tandijat v. dést az a számos pa. amit a diákok szüle. magas tandijak ellen. érkeznék, a miniszte. málni az iskolai illet. szert már az új tane. zteti.

— Szó sincsen a j. ról. Bucurestiből jel. rei szerint szó lenne. tengeri kaszinók uj. nem felel meg a va. sem lehet egyetlen. sem, semmilyen form. téntek már a törvény. a kormány nem fo. belemenni.

— Az angol kormá. az angol helyőrséget. befejezéshez juttassa. Eyalásokat. Londonb. rald jelenti, hogy a. landó lenne visszav. ezeltől felszázaddal. őrséget. Ennek dacár. séget tartanak a. helyén és a Kairó. repülőterén. Ezenkívül. radnának a Szezi c. kairói helyőrség viss. a kormánynak, amely. vező befejezéshez jutt. tárgyalásokat.

HIREK

— **Bucurestibe érkezett a király.** Bucurestiből jelentik: Az uralkodó ma délelőtt megérkezett Bucurestibe Timisoaráról jövet. A királyi vonat 8 órakor futott be a cotroceni pályaudvarra.

— **Caranfil légügyi alminiszter Párizsba utazik.** Bucurestiből jelentik: Caranfil légügyi alminiszter a napokban Párizsba utazik, ahol résztvesz a román delegáció tárgyalásaiban, majd a hendeni aviatikai kiállítást megtekinteni Angliába.

— **Lupu egy hónapra Karlsbadba utazik.** Párizsból jelentik: Dr. Lupu befejezte politikai és magánjellelű tárgyalásait Karlsbadba utazott, ahol egy hónapig marad. Mint ismeretes, Karlsbadban nyaral Octavian Goşa is.

— **Iunian nagy expozé fog mondani holnap.** Bucurestiből jelentik: A radikálpárt pártvezetői bizottsága holnap ül össze. Ez alkalommal Iunian Grigore magyszabású politikai expozé fog mondani a bel- és külpolitikai helyzetéről.

— **Istentisztelet Stefan cel Mare emlékére.** Bucurestiből jelentik: A Putna-kolostorban tegnap istentiszteletet tartottak Stefan cel Mare emlékére. A rendkívül fényes tartott istentiszteleten Puiu metropolita is jelen volt.

— **Julius 14-én ünnepli a gogisták és a fuziójának első évfordulóját.** Bucurestiből jelentik: A nemzeti keresztény párt július 14-én ünnepli a nemzeti agrárpártnak a LANC-al való fuziója első évfordulóját. Az ünnepséget lasiban rendezik és azon résztvesznek a párt összes vezetőségi emberei.

— **Egyelőre nem kerül sor a Maniu-Mihalache találkozóra.** Bucurestiből jelentik: Mihalache tegnap késő este visszaérkezett a fővárosba, ahol ma reggel fogadta Ghelmegeanul, Victor Moldoveanul és más vezetőembereket, akik tájékoztatták a legutóbbi napokban történekről, valamint a pártnak uralkodó szelleméről. A Mihalache-Maniu találkozóra, amiről annyit szó volt, egyelőre nem kerülhet sor, mivel Maniu nem jön a fővárosba.

— **A szankciók felfüggesztése felénkítette a galai exportpiacot.** Galatiról jelentik: Az olaszellenes szankciók felfüggesztése felénkítette az itteni piacot. Számos ajánlat érkezett a genovai, trieszti és nápolyi importőröktől. A kért cikkek: repec- és napraforgómag. E cikkek árfolyamai rohamosan emelkednek. Exportőrökben számítanak arra, hogy tömeges tengerikivitelt is fognak eszközölni Olaszországra.

— **Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldal-fájás, légzési zavar, szívdobogás, fejnymás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megelénkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.**

— **Tandijreformra készül a közoktatásügyi minisztérium.** Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium felvilágosítókat kért az ország összes iskoláitól, hogyan és mennyi tandíjat vesznek be. Az intézkedést az a számos panasz tette szükségessé, amit a diákok szülei intéztek a túlzottan magas tandíjak ellen. Miután a válaszok beérkeznek, a minisztérium meg fogja reformálni az iskolai illetékeket és az új rendszert már az új tanévben életbe fogja lépíteni.

— **Szó sincsen a játékkaszinók megnyitásáról.** Bucurestiből jelentik: Egyes lapok hírei szerint szó lenne a sinaiai és a fekete-tengeri kaszinók újbóli megnyitásáról. A hír nem felel meg a valóságnak. Egyelőre szó sem lehet egyetlen kaszinó megnyitásáról sem, semmilyen formában. Intervenciók történtek már a törvény megszavazása óta, de a kormány nem fog semmilyen kivételbe belemenni.

— **Az angol kormány hajlandó visszavonni az angol helyőrséget Kairóból, hogy kedvező befőzéshez juttassa az angol-egyiptomi tárgyalásokat.** Londonból jelentik: A Daily Herald jelenti, hogy az angol kormány hajlandó lenne visszavonni Kairóból az ottan elhelyezett fészázaddal elhelyezett angol helyőrséget. Ennek dacára erős brit katonai őrséget tartanak az angol főbiztos székhelyén és a Kairó közelében levő katonai repülőtéren. Ezenkívül jelentékeny erők maradvánának a Szezei csatorna vidékén is. A kairói helyőrség visszavonása fűgengedménye a kormánynak, amely ezáltal igyekszik kedvező befőzéshez juttatni az angol-egyiptomi tárgyalásokat.

— **Baia-Mare utazók figyelmébe.** Szives tudomására hozom a n. érdemi közönségnek, hogy orth. kóser vendéglőmet átköltöttem Regele Ferdinand 15 alá, ahol ujonnan átszervezve kitünő konyhát, előzékeny kiszolgálást kaphat. Saját érdekében keresse fel. Tiszta egy- és kétágyas szobák. Napi panzió 110 lej. Esküvői megrendeléseket válllok. Lszák Ferenc Baia-Mare.

— **Doktorráavatás.** Strul Aron ezuton hívja meg rokonait és jóbarátait a helyi egyetem ma, szombaton d. e. 12 órakor tartandó doktorráavatási ünnepélyére.

— **Eljegyzés.** Glück Gitta Satumare és Goldstein Zsigmond, az Intreprindere Industriale si Uzine Electricce din Ciucea cég beltagja jegyesek.

— **Eljegyzés.** Schwartz Olgát Borod eljegyezte Gröz Sándor Oradea. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan fejrissíti. Az orvosok ajánlják.**

— **A Tenuat Tora Umlacha Poel Charedi szervezet helyiségében Str. Paris 47 sz. alatt szombat délután 5 órai kezdettel mincha ima keretében Rav Elijahu Klein zsidó történelmi előadást tart a Pérek tanulással egybeköve. A t. tagok pontos megjelenését kérjük. Vendégeket szivesen a vezetőség.**

— **Doktorráavatás.** Klein Alfrédet e hó 4-én, szombaton délelőtt 12 órakor a cluji I. Ferdinand egyetem dísztermében orvosdoktorrá avatják.

— **Halála után magas kitüntetést kapott egy orvosnő.** Bucurestiből jelentik: Az uralkodó post-mortem a Meritul Sanitar elsőosztályu keresztjével tüntette ki Nicolina Col. Cherkez orvosnőt, aki szolgálata teljesítése közben halt meg a napokban Pitestiben. Egészen ritkán fordul elő, hogy ilyen magasrangú kitüntetést adjanak és még hozzá post mortem.

— **Egy ardeali fiatalembert halálraítéltek az Egyesült Államokban.** Budapestről jelentik: Egy Amerikába jutott ardeali fiatalembert detektív történetnek beillő tragikus végű életregényének híre érkezik a magyar fővárosból. Kékessy Lajos ardeali fiatalembert még a háboru előtt Északkarolinába vándorolt, ahol mint mérnök álláshoz jutott. Eleinte rendes mederben folyt az élete, sőt azt tervezte, hogy Budapesten hagyott menyasszonyát kiviszi magához. Egy idő múlva aztán megirtultak Európába érkező levelei. Később derült ki, hogy a gyenge akaratu fiatalembert a hírhedt amerikai alvilági életbe sodródott bele. Mint később haza írta, hipnotizált állapotban arra kényszerítették, hogy raboljon és így hatalmas vagyonra tett szert. Egy alkalommal betörés közben tetten érte egy detektív, akit végső kétségbeesésében Kékessy ledobott a negyedik emeletről. A rossz utra tért fiatalembert elfogták és gyilkosságért valamint több rendbeli rablásért halálra ítélték. Kékessy kivégzése előtt megrázó hangu levelet írt Budapesten élő menyasszonyának, amelyben leírja rossz utra térsének odisszeáját és azzal végzi be utolsó levelét, hogy most már minden elveszett, mert meg kell halnia valakiért, aki hipnotizált állapotban bünye vitte.

— **Oppeln közelében agyonlőttek két rablógyilkos fivért.** Breslauból jelentik: A csendőrség Oppeln közelében egy erdőben tegnap bekerített két rablógyilkos fivért, Hermann és Willy Schuellt, akik nemrégiben fosztottak ki egy postakocsit. A csendőrök felszólítására a banditák nem adták meg magukat, sőt lőttek egy erdőrt és egy csendőrt. Végül is mindkettőjüket agyonlőttek.

— **Százezer vagon tengeri kerül exportra.** Bucurestiből jelentik: Dacára annak, hogy egyelőre csupán az árpa- és buzatermésről lehet beszélni, a termelők és exportőrök azt állítják, hogy ez évben gazdag tengertermés lesz és legalább 100.000 vagon lesz exportálható. Tavaly a felesleg 60.000 vagont tett ki. Buzát 50–55.000 vagont lehet majd külföldre szállítani. Ami a termék minőségét illeti, az tartományonként váltakozó lesz.

COJOCNA sós-gyógyfürdő és STRAND

Minden szombaton táncestély. Az első táncestély július 4-én, Horváth Pali jazz-zenekarának közreműködésével. Autobuszok minden szombaton délután 6, 7, 8 és 9 órakor indulnak Cojocnara. Autobuszjegyek előjegyezhetők az autobuszállomáson, a főposta mögött

— **Japán katonai küldöttség érkezett Constantába.** Bucurestiből jelentik: A japán katonai küldöttség tanulmányutja során tegnap Constantába érkezett.

— **Pop Valer meglátogatta a brasovi Astragyárat.** Brasovból jelentik: Valer Pop igazságügyminiszter megtekintette a brasovi Astra nemzetvédelmi gyárat.

— **Tárgu-Muresen lesz a romániai városok uniójának kongresszusa.** Bucurestiből jelentik: A romániai városok uniójának vezérlőbizottsága az unió rendes évi kongresszusát szeptember 13–15 napjaira tűzte ki Tárgu-Muresre. Az összes tagok számára szétküldték a meghívókat.

— **Marcel Brion: Attila élete.** Haldokló római birodalom; nomád népek viharzó árja kelet felől; a zivatáros, sötét égen vakító villám — Attila, Isten ostora zudul hun lovashadával a reszkető nyugat roskadozó végbástyáira. Marcel Brion, a kitünő francia író az első, aki a modern történetírás lebilincselő valóságábrázolásával állítja elének a hun király portréját. Attila élete című könyve, amely az Athenaeum életregénysorozatának új köteteként most jelent meg magyar nyelven, a mai, gondolkozó ember igazi érdekldésére tarthat számot. A pompásan kiállított hatalmas kötet katonálva 139 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum-ujdonások és sorozatok teljes jegyzékét.

— **Gyermeknyaraló, a gyönyörű Noua-Brasovban, az ismert Wien-i pedagógus: Annie Hatschek és Ester Josepovics vezetésével, 4–16 éveseknek, július 1-től szeptember 15-ig.** Prospektusok: „Libro”, Cluj, Memorandum 8. (Telefon 22.)

orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az „OLLA” márkára, ne fogadjon el utánzatokat.

— **Elgázolt a vonat egy bucuresti közrendőrt.** Bucurestiből jelentik: Chitila közelében a vasutvonalon ma hajnalban egy rendőrközeg holttestét találták. Megállapítást nyert, hogy az áldozat Nanu Ilie 28 éves közrendőr. A nyomozás igyekszik kideríteni, hogy bosszu áldozata lett-e a rendőr, vagy pedig vasuti szerencsétlenség következtében lelte halálát.

— **Tersánszky J. Jenő: Kakuk Marci szerencsése.** Tersánszky J. Jenő Kakuk Marcija jó ismerőse a magyar olvasóközönségnek. Ez a sehonnai, vidám tekerő szomorús-vidám kalandjaival sok derűs órát szerzett mind azoknak, akik megismerkedtek vele. Ujabb kalandjai is elbűvölően kedvesek s vele egy fábió faragott az új Tersánszky-kötet többi alakja is. Kicsit bolondok, kicsit bolondosak, kikacagjuk őket, mint egy tarka cigánykaravánt, de végeredményben nem tudjuk leküzdeni azt az érzésünket, hogy mindnyájan kicsit hozzájuk hasonlítunk, egyformán emberek vagyunk. Tersánszky J. Jenő új kötete az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ara 53 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum-ujdonások és sorozatok jegyzékét.

Pályázat

A cluji „Poale Cedek” keres a nagyünnepekre egy elsőrangú tenorhanggal rendelkező **בןל מוסף יראשמים** előimádkozót. Ajánlatok „Poale Cedek” Cluj, Str. George Barițiu 16 küldendők. Utiköltség csak a meghívottnak térítetik meg.

GRATZ

cimfető, szobafestő, mázó és fényező

Álláslétra kölcsönzés. Cluj, Str. Filipescu 15. Str. Memorandumul 20. Telefon: 749.

BOGARAK,

tücskök, poloskák, svábbogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztítatók a

KATOL
japán rovarpor által.

En-gros beszerzés: N. H. Balthazar Bucuresti, Str. Selari 7.

Hevesi Piroska és Pfeiffer Alfréd növendékeinek hangversenye

A kiváló művészazaspár tanítványai kedden este mutatták be egész évi munkájuk eredményét. A katolikus gimnázium díszterme zsufolóság megtelt érdeklődőikkel. Megállapítható, hogy az összes növendékek — a zongoristákról van szó — mesternőjük nagy tudását a legnagyobb mértékben kiaknálták és különösen a technikai problémákat oldják meg elismerésméltóan. Ami azonban a zongorajátékban oly fontos: a zenei gondolatok értelmei és plasztikus tagolása, az ugynevezett „frázizozás” sem szorul hátrébe előadásukban.

A zongoristák közül feltétlen tehetséget és rátermettséget *Schönhaus* Baba, *Adler* Klári és *Beata Iliescu* árultak el. Szép billentés, biztos technika és intelligencia jellemzik játékukat. *Bányai* Jolán (Beethoven: „Les Adieux” szonáta) máris nagy tudásu zongorista, azonban ugy éreztük, a dobogón súlyos gátásokkal kell megküzdnie. *Kovács* Ági Chopin Nocturne-je közvetlen és színes volt. *Kovács* Juci szép billentéssel zongorázott. A gyermek növendékek közül *Terner* Jutka, *Margittai* Berci, *Landesmann* Lili, *Alexandru* Kis, *Nana* Popa, *Dora* Deceanu, s. b. megérdemelt sikert arattak.

Pfeiffer mester énekes tanítványai komoly feltűnést keltettek, meglepő légzési, hanghelyezési és emissziós technikájukkal. Elsősorban is *Eugen Tereanu* kell kiemelnünk, aki frenetikus sikert aratott *Grozevescra* emlékeztető hangjával. Egészen biztos, hogy rövidesen a „nagy” tenoristák közé fog emelkedni. A másik nagy keménység: *Jonel Olariu* baritonista. Meleg és egyben rendkívül kulturált hangja van. Reméljük, hogy még sokat fogjuk hallani. *Koós* Dodó és *Páter* Gusztáv Mozart Duettet énekeltek, finoman és nagy muzikalitással. *Bereczky* Magda dalénekesnőnek van predesztinálva. *Dora Deceanu* még kezdő, nagyon szép hangyagggal, de a Pillangó-kisasszony Duett előadása még erején felüli feladat volt számára.

Tigăreanu Gh. Mignonból és Márthából énekel. *Lirai* tenorja a nehéz c föltötti D-vel is könnyen játszik, timbre-je egészen instrumentálisan hangzik. Dinamikus effektusaival elbűvölte a hallgatóságot. *Kovács* Kató tüneményes hanganyagával (*Dell'Aqua* Vilanella) szép karrier előtt áll. Hangmagasságával (a 2 vonalas c föltötti c.) pompás technikájával és precíz muzikalitásával operai szinpadokra van predesztinálva. *Páter* Gusztáv szólószámai közül *Wagner* Wolfram áriáját említjük meg. *Wagneri* stílust ilyen tökéletesen visszaadni kevés énekestől hallottunk.

A közönség forró tapsal ünnepelte a kiváló művészpárt: *Hevesi Piroskát* és *Pfeiffer* Alfrédot, a szereplő művész-növendékekkel együtt. W. A.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 4.

Bucuresti. 5.15: Katonazene. 6.15: Rádiózenekar. 7.20: Amerikai zene lemezek. 8.20: Jazz-zenekar. 9.30: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna, majd hanglemezek. 11: Hírek. 7.45: Szalonzene. 12.50: Francia nyelvű tudósítás az Interparlamentáris Unió budapesti kongresszusáról.

Droitwich. 8: Liszt művek két zongorán. 8.15: Tangózenekar. 11.30: Könyvü zene.

Bécs. 7.35: Mandolinzenekar. 11.10: Schubert: C-dur vonósötös.

Brüsszel. 9: Hangverseny. 11.10: Táncczene. Prága. 3: Tamburazenekar. 10.20: Dvórszák: E-moll szimfónia.

Toulouse. 10: Lehár: A mosoly országa részletek. 12: Szalonzene.

Varsó. 1.03: Szalonzene. 5: Gordonka- és zongoraszó. 12.30: Könyvü zene.

endel-
mzeti
DA
nehány
nem a
nagyobb
lik hu-
nyította
aruda a
teig ter-
nagyobb
SE!
gondol-
okáig
roljon
jegyet
a
SEK
öröbirdetés 20 lej.
zetendő. Jelgés
pésére lehetőleg a
zsidóvallásu nőtlen
a román, német és
és szóban tökéle-
rom nyelven saját-
„Primus” depozit
se, Ciacova, Timis-
lasztékban megér-
javítása féárban.
felelőség mellett
Regele Ferdinand
két nagy kirakat-
szuterén helyiség-
ormációk Memorán-
ó a nyarat Clujon
akat adna szobáért,
egyezésért. „Angol”
sü, 30 év körüli nő-
díjaz. Ajánlatokat
hívatalba kér.
levő üzleti berende-
on eladó. Cim a ki-
mményel a szeptem-
áakra alsóosztályu
valamint elemistákat
„Merséket díja-
rius ételek a régi,
getárius étteremben
név alatt a Str.
Kereskedelmi Aka-
nyilt. Családoknak
és árák. Vezető:
idő Párt Cluji
ának
i jogvédő irodájában
1/2-1/2 óra között
véd tart inspekción.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A négus új abesszin kormányt alakított Goréban

A Népszövetségtől tízmillió fontos kölcsönt kért a négus és megbizta Imru raszt az abesszin haderők újjászervezésével

Őszre halasztják a népszövetségi alapokmány módosításának vitáját

Genf, július 3. A népszövetségi közgyűlésen tegnap és tegnapelőtt nagyrészen befejeződtek az érdekes és jelentősebb felhatalások, úgyhogy ma már kevésbé érdekesítő megnyilatkozások voltak napirenden. Általában megállapítható, hogy a delegátusok legnagyobb része a szankciók felfüggesztése mellett van, de egyben erősen követeli a népszövetségi alapokmányának olyan természetű módosítását, mely lehetővé fogja tenni az Olaszországhoz hasonló támadások kíméletlen és gyors megtorlásokkal való kivédését. Az is valószínűnek látszik, hogy a népszövetségi közgyűlés hozzájárul az angol és francia delegátusok álláspontjához, mely szerint a Népszövetség közgyűlése nem ismerheti el Olaszország felségjogát az abesszin területek fölött.

Az előzményekből ítélve, a népszövetségi alapokmány reformjának kérdését a közgyűlés jelenlegi ülészaka nem fogja beható tárgyalás alá venni, hanem szeptemberre halasztja annak tárgyalását, ami azt jelenti, hogy a delegátusok most is óvakodnak a gyors cselekvéstől és ismét a halasztás politikáját részesítik előnyben.

A halasztásra irányuló tendencia megnyilvánulása volt az Echo de Parisnak az a híradása is, mely szerint a francia delegáció a tegnapi nap folyamán olyan határozati javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, amelyben azt kérte, hogy az Abesszinián fölötti o'asz impérium elnemismerésének kérdését csak szeptemberben tárgyalják le. A lap szerint azonban az utolsó pillanatban számos delegátus olyan erősen ellenezte ezt a tervet, hogy a franciák indítványát vissza kellett venni.

A négus tízmillió font kölcsönt Kér a Népszövetségtől

Népszövetségi körökben egyébként az a hír járja, hogy a négus arra fogja kérni a közgyűlést, hogy Abesszinián érdekében két határozatot szavazzon meg. Az első határozat arról szólna, hogy a Népszövetség nem ismer el semmilyen erőszakkal szerzett területi hódítást,

a második határozat pedig azt a kérést fogja intézni a tagállamokhoz, hogy tízmillió font értékben nyújtsanak kölcsönt Abessziniának.

E kölcsön Abesszinián területi integritása megvédésére és politikai függetlenségének biztosítására szolgálna. Egészen valószínű azonban, hogy a négusnak ezt a kérését a Népszövetség közgyűlése honorálni fogja.

A négus kérését legfeljebb ismételtten de Valera, az ir szabadállam feje fogja pártfogolni, aki a Népszövetség közgyűlésén egyedül vette védelmébe a négust, nyilván azért, mert az Írország fölötti felségjog sincs még teljes egészében tisztázva.

Abesszinián tízmilliófontos kölcsöne a Népszövetség előtt

Genf, július 3. A népszövetségi közgyűlésen, mint azt lapunk más helyén közöljük, Stefan Lux zsidó fotóriporter agyonlőtte magát. Az öngyilkosság óriási konszernációt keltett, az ülést nyomban felfüggeszték, majd annak újbóli megnyitása után Van Zee'and bejelentette, hogy a sajnálatos incidens nincsen semmiféle direkt, vagy indirekt kapcsolatban a folyó tanácskozásokkal. A delegátusok újból elfoglalták a helyüket és tovább folytatódott a tanácskozások.

De'bos francia külügyminiszter a francia delegáció nevében az alapokmány meg-

változtatása ellen beszélt.

Ezután Van Zeeland felolvasta az abesszin delegáció által előterjesztett határozati javaslatot. Az egyik javaslat Abesszinián Olaszországhoz való csatolásának elnemismeréséről szól, a másik javaslat pedig Abessziniának azt a kérését tartalmazza, hogy tízmillió font kölcsönt szavazzanak meg Abessziniának.

Mind a két javaslatot áttették az elnök-

séghez.

A négus új kormányt alakított Goréban

Genf, július 3. (Rad.) A Havas jelentése szerint a négus elhatározta, hogy Goréban új abesszin kormányt alakít. Imru raszt táviratilag megbizta az abesszin haderő reorganizálásával. Az új abesszin kormány elnökévé a négus Bitvoded sadikot, a szenátus elnökét nevezte ki.

A Népszövetség közgyűlésén föbelötte magát Stefan Lux zsidó ujságíró

Hátrahagyott levelében Stefan Lux azzal magyarázza tettét, hogy öngyilkosságával fel akarta rázni a világ lelkiismeretét a németországi zsidók borzalmas helyzete miatt

GENF, július 3. A Népszövetség mai közgyűlésén megrendítő esemény történt. A közgyűlés megnyitása után Monteiro portugál delegátus emelkedett szólásra, aki megállapította a szankciók balsikerét és a népszövetségi alapokmány kérdésében beható vita megindítását kérte a szeptemberi ülészakra. Közvetlenül utána Barcia spanyol megbízott szólt fel, aki az alapokmány 16. szakaszának megerősítését és párhuzamosan nagyszabású leszerelési akció megindítását kérte. Barcia beszédének angolra fordítása alatt történt az a megrendítő esemény, mely egyedül áll a Népszövetség eddigi történetében és amely a közgyűlés összes delegátusait mélyen megrendítette és az ülés azonnali felfüggesztését vonta maga után.

Barcia beszédének angolra fordítása közben az ujságírók számára fenntartott emelvényen Stefan Lux, a Prager Presse fényképész-riportere revolvert rántott elő és mielőtt tettében megakadályozhatták volna, föbelötte magát. Az öngyilkos ujságíró dr. Weber Bauler népszövetségi orvos részeseitette első segélyben, de Lux az orvosi beavatkozás ellenére is belehalt sérülésébe. Az öngyilkos riporter táskájában több levelet találtak, amelyeket Eduard angol királyhoz, a Times és Manchester Guardian című lapokhoz és Avenol népszövetségi főtitkárhoz intézett. Az Avenolhoz intézett levelében Lux azzal magyarázza tettét, hogy öngyilkosságával fel akarta rázni a világ lelkiismeretét a németországi zsidók borzalmas sorsa miatt. Egyben kéri Avenolt, hogy legyenek elnézőek tetteivel szemben, amellyel megzavarta a népszövetségi tanácskozás nyugalmát.

Stefan Lux bécsi születésű zsidó, naturalizált cseh állampolgár. Népszövetségi körökben azzal igyekezett magyarázni Lux tragikus tettét, hogy nem volt szellemi képességei teljes birtokában.

Bármiként álljon a dolog, bizonyos, hogy Lux tette igazi zsidó tragikumra vezethető vissza.

A büllébérlők több tartóoszlopát kivágták a később összeomlott tribünnek, hogy a bülléknek helyet csináljanak?

Folynak a tanukihallgatások a cotroceni perben

Bucuresti, július 3. A törvényszék ma reggel folytatta a cotroceni perben a tanukihallgatásokat. Jelentéktelen tanuk kihallgatása Panait Ilescu tanu szenációszámba menő vallomása során kijelentette, hogy a büllék bérlői az „I” tribün néhány tartóoszlopát kivágták, hogy nagyobb helyük legyen bülléjük berendezésére.

A bíróság azonnal intézkedéseket tett Ilescu tanuvallomásának fölülvizsgálására és valószínűleg még több tanut fognak kihallgatni ugyanebben a tárgybán, mert ha Ilescu állításai igazságnak bizonyulnak, úgy ez egészen más fényt vetne a szerencsétlenség ügyére és valószínűleg a bíróság azonnal felfüggesztene a tárgyalást és újabb helyszíni vizsgálatot rendelne el.

Ilescu után Alimanesco tábornok tanut hallgatták ki, aki az előzetes katonai kikép-

zés alatt álló ifjak parancsnoka. A tábornok kijelentette, hogy a beomlott tribün első sorraiban helyett foglalt premilitar ifjak nem sérültek meg a szerencsétlenség során.

A délutáni tárgyaláson Holianu vállalkozót hallgatták ki. Elmondotta, hogy a vállalkozáshoz nem okvetlenül szükséges a diploma, ő szobafestő volt és csak aztán lett vállalkozó, de szükséges a megfelelő gyakorlat utján szerzett szakképzettség és a becsületesség. Elmondotta továbbá, hogy nem egyszer vállalta el tribünök és emelvények építését és még soka baj nem történt, sem az általa, sem a hozzá hasonló, becsületes, de diploma nélküli emberek által végzett munkáknál. Kijelentette különben, hogy a június 8-iki tribünök árlejtésén a vállalkozók negyvenen jelentkeztek, akik közül csak két mérnök volt.

Aurel Popescu detektívét hallgatják ki ezután, aki elmondja, hogy hallotta, amint az első kisebb tribün összeomlása után Dragus vállalkozó azt mondta Burcusnak, akit a főpolgármester magához idézett magyarázatadásért, hogy ne mondja el, hogy az építkezéshez régi, használt anyagot dolgoztak fel.

Burcus mérnök kijelenti, hogy a május tizediki ünnepek során felállított tribünről volt szó. Nem hallotta, hogy mit mondott neki Dragus, ezeket a szavakat most hallja először a tanutól.

Cristodorescu szenátor kijelenti, hogy mint politikus több ízben volt kénytelen ajánló levelet adni választóinak. Így adott levelet Drutunak is, miután nem tudott tőle megszabadulni, de Drutu ezt a levelet fel se használta az árlejtésnél.

Könnyebb baleset érte a calaisi expresszt, amelyen Maria anyakirályné utazott

Párizs, július 3. A calaisi expresszt, melyen Maria román anyakirályné utazott, könnyebb baleset érte. A lokomotív egyik alkatrésze eltört, aminek következtében a mozdonyvezető megsebesült. A vonat hirtelen megállt és a gépzavar következtében nagy késéssel folytatta útját. A baleset Besenure és Saint Omer között történt. Az utasok közül senki nem sérült meg.

Megkezdődtek a védőbeszédék a craiovai perben

Bucuresti, július 3. A craiovai perben ma a védelem részéről Al. Matza ügyvéd szólt fel. Ismertette a belpolitikai helyzetet és kijelentette, hogy a vádlottak nem tettek mást, mint nem kívánnak diktatúrát és demokratikus rezsim alatt akartak élni, hogy az ország szabad fejlődése biztosítva legyen.

Utána Lerner ügyvéd beszélt Ljuba Roitmann védenca érdekében.

Még melegebb idő várható

Bucuresti, július 3. Időprognózis: Előbb 2-3 milliméterrel csökkenő, majd 1-3 milliméterrel emelkedő légnymás, enyhe határozatlan irányú szél, további magas hőmérséklet, helyi esők.

A Haggibbor tenniszserleg versenye beindult. Péntek délután a Haggibbor a tartalékos Universitáéval játszott és eddig 3:0 arányban vezet. A mérkőzés teljesen nyit és előreláthatólag a győztes a Haggibbor, TC és CAC közül fog kikerülni. Döntőjátékok vasárnap egész nap. Itt említjük meg, hogy közben a CAC, a TC női csapatával játszott a Caracostea kupáért, melyet előbbi meglepetésre 4:1 arányban nyert meg, így a cluj kerület döntőjét a Haggibbor kiváló női együttese a CAC-cal fogja lejátszani, mégpedig hétfőn és kedden. A verseny befejezéséig igen sikerültek igékező Garden party-t rendez a Haggibbor 10 órai kezdettel vasárnap este a Calea Victoriei 117. szám alatti pályán.

A legszebb és legolcsóbb kézimunkát
Fisch Böskénél
szerezheti be
Cluj, Str. Gh. Baritlu No. 16.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16.
Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa po
plătite la
No. 224718

10. Telefon:
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havonta
félre 12, egész
détések díszab
KELET az er
dóság egyetlen
Cikkeink utány
rás megjelölésé

A palesztinai statisztikája

A „Davar”, a pale napilapja egyik legúj közik a zavargások sebesülések és letá jával.

A statisztikát a K is néz ki. Csak szám láteles számokból, d kalmak arra, hogy zetet.

A kimutatás ugyan hogy ennyi zsidó és ből a naiv olvasó eg itt zsidók és arabok a halálozási arány sz A kimutatáshoz zaidó áldozatokat, s zámadták meg az a zatok angol katonái tal hullottak el.

S még valami. A csak a szürke, hite ennyi zsidó és enny állapítása hiányzik, tottakat vagy a megszégése (záróra) tevékenység miatt F A „Davar” ehhez „Fontos lett volna a zsidó kommunista vet, a zsidó munkás frontba.”

Ezek a nüanszok és nem is jelentékt son figyelemreméltó nek megközelítésé lyos szavakat talál

Vizont a statisz már csak azért sem vizsgálóbizottság ké ilyen statisztikákba dolgok derülhetnek

A foccongó l

Mint a bolgár p rák szemét se olu a nyugtalanságokk ra létrejötték, ren kozzák.

Pilsudski marsa vel, a békebeli for köit bátorságával csak valahogyan o allentetés oroket, leszámlásra kész mással, csaknem a vása óta.

Amióta azonban ta szemét, utóda katonai keménysé ják tanító-mesteri kalmazni, anköül, dasági és szociális tétkben tudnának

A német orient miniszter és ezre szepet remétek, eredményt, mint nó nyugtalanságo gyelországbán bel pozíciókat is egy

A tavasszal vé még véresebb an tották az ezredes rájának csendélet parasztlázadásokr azt bizonyítják, E gyel hazában épp tarthatatlan a he vártak és romélt

Az ezredesek k lásokkal ügyesül minden reakció, Ugy látszik azon megtorlások sem ág elkeseredését szüntetni, mert e elszántabban lán

Ha Lengyelors létesülhetne, ha lyon kívüli a rég mányt, ha külpo velt Nyugat felé hogy az ország